

Kommunplan 2023–2026

med budget för 2023

#härtrivs
nyatankar

tyresö kommun

Innehåll

Inledning	4
Omvärldsanalys.....	5
Pandemin.....	5
Kriget i Ukraina	5
Ekonomiska utmaningar.....	5
Kompetensförsörjning.....	6
Polarisering.....	6
Agenda 2030	6
En omvärld i förändring, hur klarar sig Tyresö?	6
Så styrs kommunen.....	8
Agenda 2030	8
Vision	8
Klimatplan.....	9
Översiktsplan	9
Mål och uppdrag	9
Målområde ett: Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare	10
Målområde två: Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden	11
Målområde tre: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla.....	12
Målområde fyra: Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär	15
Budgetförutsättningar.....	17
God ekonomisk hushållning	17
Skattenivå.....	17
Pensionsavsättning och finansiell kostnad pension	17
Gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och markförsäljningar	18
Ränteutveckling	18
Internränta	18
Generell resursfördelning till nämnderna	18
Budgetförändringar utöver generell resursfördelning.....	20
Teknisk justering	20
Kommunens nämnder och verksamhetsområden.....	21
Barn- och utbildningsnämnden	21
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	21
Arbetsmarknads- och socialnämnden	21
Äldre- och omsorgsnämnden	21
Kultur- och fritidsnämnden	21
Byggnadsnämnden	22
Kommunstyrelsen	22
Investeringar	23
Bilaga 1: Uppföljning	24
Bilaga 2: Finansiella sammanställningar	28
Bilaga 3: Investeringsprogram	31
Bilaga 4: Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget	33
Bakgrund.....	33
Barnets rättigheter.....	33

Kommunplanen och barn.....	33
Kommunens verksamhet och barn	34
Kommunplanens mål.....	34
Budget	36
Kommunplanens tillämpning och uppföljning ur ett barnperspektiv	38
Sammanfattning	38
Bilaga 5: Riskhantering	39
Bilaga 6: Program för uppföljning av privata och kommunala utförare	40
Bilaga 7: Förteckning över kommungemensamma styrdokument	42
Bilaga 8: Sammanställning av taxor och avgifter	46
Bilaga 9: Styrprocessens årshjul.....	48
Referenslista	49

Inledning

I denna kommunplan presenteras politisk målbild för den kommande mandatperioden. Tyresö ska vara den bästa kommunen att leva och verka i. Vi står upp för det öppna samhället, allas lika värde och demokratiska ideal. En ömsesidig respekt bland människor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

I en osäker tid som denna behöver vi fortsatt stabil utveckling, ordning och reda i ekonomin och fokus på att leverera bra välfärd till Tyresöborna.

Den globala uppvärmningen och klimatförändringarna påverkar även Tyresö kommun och invånarna. Detta innebär både att kommunen ansvarar för att minska de territoriella utsläppen och att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Biologisk mångfald är en förutsättning för fungerande ekosystem och förbättrar möjligheterna till att begränsa klimatkrisen och dess effekter.

Pandemin och Rysslands brutala krig mot Ukraina påverkar och har påverkat vårt samhälle och vår omvärld djupt, vilket också har förändrat de ekonomiska förutsättningarna. Ekonomin som under 2021 och 2022 förbättrades ser nu ut att åter stå inför en nedgång. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, meddelar att pris- och ränteuppgångarna blir större än vad de tidigare räknat med och man bedömer det som en tidsfråga när Sverige går in i en lågkonjunktur.

Kommunerna har genom SKR tecknat ett nytt pensionsavtal för våra anställda. Avtalet bidrar till högra framtida pensioner för våra medarbetare och att kommunerna blir attraktiva som arbetsgivare. Det ger högre pensionskostnader på grund av dels ökad avsättning, dels högre in-

flationen vilket ger ökad uppräknings av förmåner och högre pensionsunderlag. Tillsammans ger detta stora extra kostnader för åren 2023-2024.

Tyresö har under åren 2019-2022 gjort goda ekonomiska resultat. Tyresö kommun har nått sina överskottsmål, avsatt pengar till resultatutjämningsreserven samt genomfört satsningar på välfärd, trygghet och ekologisk hållbarhet under förra mandatperioden. Det gör att vi har goda förutsättningar att tackla de utmaningar vi står inför.

I kommande kommunplaner fortsätter arbetet med att stärka Tyresös förmåga att ge invånarna en väl fungerande verksamhet utifrån den enskildes behov. Arbetet med ekologisk hållbarhet, jämställdhet, trygghetskapande åtgärder och ett inkluderande Tyresö fortsätter.

Tyresö kommuns verksamheter finns till för alla som bor och verkar i Tyresö. Kommunen ska bedriva ett ständigt förbättringsarbete som är förvaltningsövergripande inom alla verksamheter och ta beslut i syfte att höja kvalitet och kostnadseffektivitet.

Utifrån denna analys behöver kommunfullmäktige i budget formulera politiska prioriteringar under året. Det handlar om att prioritera ekonomiskt och verksamhetsmässigt för att uppnå största möjliga nytta för invånarna.

Anita Mattsson (S), Mats Lindblom (L), Inger Gemicioglu (V), Marie Åkesdotter (MP), Raymond Moube (C)

Kommunkoncernens verksamheter och ekonomi påverkas av saker som händer i omvärlden som ligger utanför vår kontroll. Varje år görs en omvärldsanalys för att upptäcka händelser och värderingsförändringar som påverkar kommunens verksamhet för att kunna ställa om verksamheten och på bästa sätt möta en föränderlig omvärld.

Pandemin

Pandemin slog till med full kraft under våren 2020 och har sedan dess hållit samhället i ett hårt grepp.

Kommuners och regioners förmåga att hantera en turbulent omvärld bevisades under pandemin, när de över en natt ställde om sina verksamheter för att hantera en ny verklighet. Regionerna ställde om sjukvården till att ta hand om det stora antalet covidpatienter, genomföra masstestningar och flera vaccinationsomgångar för en hel befolkning. Kommunerna ställde om äldreomsorgen, lärde av varandra och gav medarbetarna kompetensutveckling. Skolan lyckades helt utan varsel ställa om till fjärrundervisning och säkra elevernas skolgång i vad som närmast kan liknas vid ett undantagstillstånd. Erfarenheterna från pandemin blir värdefulla för att möta morgondagens utmaningar.

Kriget i Ukraina

I februari 2022 startade Ryssland krig mot Ukraina. Kriget är en mänsklig tragedi, men också ett hårt slag mot både spannmålsproduktion och energiförsörjning.

Ekonomiska utmaningar

Inflationstakten enligt konsumentprisindex var i augusti 2022 9,8 procent. Hösten 2022 genomförde Europeiska centralbanken den största räntehöjningen i bankens historia och svenska Riksbanken lämnade besked om att styrräntan höjs med en procentenhet. Både ECB och Riksbanken planerar ytterligare höjningar av styrräntan för att trycka upp priset på pengar och dämpa inflationen.

Inflationen innebär även att kostnaderna för kommuner och regioner riskerar att öka och att det blir svårare att klara av alla de utmaningar som skolan, vården, omsorgen och andra delar av vårt välfärdssystem ställs inför. Detta påverkar även kommunernas och regionernas pensionskostnader.

Under tidigare kriser har staten valt att skjuta till pengar till den kommunala sektorn, för att värna välfärden. I och med den höga inflationen kan ökat stöd till kommunerna medföra ytterligare konsumtion och inflationstryck. Därför är det osäkert om det blir ytterligare statligt stöd framöver. Samtidigt är inte mer pengar lösningen på alla problem. Sedan 2014 har kommuner och regioner anställt över 100 000 nya medarbetare och det har skjutits till mängder med resurser till välfärden. Angreppssättet handlar snarare om att våga prova nytt och att hitta nya lösningar på komplexa problem.

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Procentuell förändring						
BNP*	-2,4	5,0	2,1	1,0	2,2	2,5
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,2	1,2	1,1	1,4	1,6
Relativ arbetslöshet, procent**	8,5	8,8	7,7	7,9	8,0	7,8
Timplön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	0,5	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0

* kalenderkorrigerad utveckling

** Prognos och framskrivning åren 2021–2024 baseras på data enligt AKU-utfall januari–februari 2021

Källa: SKR cirkulär 22:28

Kompetensförsörjning

Inte sällan ställs krav på kommuner och regioner om att öka bemanningen och höja kompetensen, men den demografiska utvecklingen innebär att det kommer vara svårt att hitta personal att anställa. Det ställer nya krav på offentlig sektor och understryker behovet av digitala verktyg. Vid sidan av arbetet med kompetensförsörjning behöver offentlig sektor jobba för att hitta smartare arbetssätt och samarbeta mer sömlöst på tvären mellan kommuner, regioner, staten och civilsamhället men också med näringslivet. (SKR 2022: Med självstyrets rötter står vi stadigt när det blåser).

Polarisering

Det har skett en ökande polarisering i samhället utifrån flera dimensioner: ekonomiskt, socialt och åsiktsmässigt. Skillnaderna vad gäller till exempel arbetslöshet, skolresultat, hälsa, valdeltagande och upplevd trygghet är stora såväl inom som mellan kommuner och regioner.

Människors tillit till varandra och till samhällsinstitutionerna är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Med hög tillit minskar transaktionskostnaderna i samhället, vilket ökar dynamiken i ekonomin. Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är också väl dokumenterad i forskningen. (SKR 2021: Vägval för framtiden)

Agenda 2030

Sverige rapporterar årligen drygt 200 nationella nyckeltal om genomförandet av Agenda 2030. Dessa sammanställs i Sustainable Development Report för internationell jämförelse. Sverige är ur ett internationellt perspektiv rankat som tredje bästa landet i världen på att uppfylla de 17 målen. Trots detta har Sverige kritiska utmaningar att nå målen för hållbar produktion och konsumtion, klimatomställning, förvaltning av hav och marina resurser samt ekosystem och

biologisk mångfald. Sverige ligger också efter inom målen för hållbar mat och hälsa.

Statistiska centralbyrån, SCB, ger varje år ut en analys av lägesbilden för Agenda 2030 i Sverige. 2022 beskrev rapporten effekten av Covid-pandemin på genomförandet av Agenda 2030 inom ett antal områden. Analysen visar bland annat att den största minskningen i sysselsättning var bland unga och bland utrikes födda och att sysselsättningsgapet mellan män och kvinnor vidgades något. Samtidigt ökade andelen registrerade vid universitet och högskola. En stor generell försämring i hela befolkningen är uppskattad psykisk påfrestning har ökat i alla grupper mellan 16-84 år. Utsläppen av växthusgaser minskade under 2020 men har sedan ökat igen under 2021.

I mars 2022 släppte nationelle samordnaren för Agenda 2030 sin första delrapport där huvudbudskapet är att det krävs ett tydligare ledarskap för hållbar utveckling och att takten på samhällstransformation måste öka. Samordnaren pekar ut transformation på lokal och regional nivå som ett prioriterat område och att kommuner och regioner är nyckelaktörer. Flera av agendans mål och delmål måste omsättas i praktisk handling på lokal och regional nivå. Men omställningen går för sakta och ojämnt framåt i landet.

En omvärld i förändring, hur klarar sig Tyresö?

Rapporten Regionernas kamp har syftet att mäta robusthet för att stå emot kriser inom förändrat omvärldsläge, klimat och infrastruktur i Sveriges kommuner. Rapporten belyser även faktorer som kan förbättras för kommunernas fortsatta utveckling. Tyresö har rankats som Sveriges 15:e mest robusta kommun. Måttet ger en indikation på hur väl Tyresö står sig i en föränderlig omvärld och i kampen om framtida resurser och tillväxt. Måttet består av en kombination av parametrar som befolkningsstorlek, andel under 55 år, befolkningens inkomst, utbildningsnivå,

skolresultat i årskurs 9, integration, branschbredd, näringslivsarbete, hållbarhetsarbete och inrikes flyttnetto.

Tyresö gynnas mycket av sitt läge som pendlingskommun nära en storstad då vi kan ta del av en bred och växande arbetsmarknad och goda utbildningsmöjligheter. Detta gör oss även till en attraktiv ort att bosätta sig i. I jämförelse med kommuner med liknande lägen står vi oss också gott.

Tyresö ligger bland toppskiktet i landet när det gäller befolkningens inkomst, utrikesfödda i arbete och klimatarbete och ligger även högt inom de flesta övriga områden. De områden där Tyresö ligger på nedre halvan av landets kommuner är inom inkomstutveckling och inrikes flyttnetto. (WSP 2022: Rapporten Regionernas kamp)

Så styrs kommunen

Tyresö kommuns styr- och ledningssystem beskriver vad kommunkoncernen vill uppnå och vilka tanke-, förhållnings- och arbetsätt som gäller. Styr- och ledningssystemet syftar till att, utifrån de politiska ambitionerna, åstadkomma mesta möjliga värde för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden med siktet inställt på kommunens vision, klimatplan och Agenda 2030. Styr- och ledningssystemet finns beskrivet i dokumentet Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning. (Tyresö 2022)

Agenda 2030

I Tyresö kommun är Agenda 2030 del av kärnverksamheten. Alla som arbetar i kommunen bidrar till de 17 hållbarhetsmålen genom sitt dagliga arbete och engagemang. Att beakta de sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsperspektiven är integrerat i hur vi formulerar våra mål och de beslut vi fattar i vardagen. Genom alla medarbetares delaktighet och initiativ sätter vi meningsfulla mål och aktiviteter som bidrar till hållbar utveckling inom och utanför kommunens gränser.

Vision

Tyresö kommuns vision beskriver den långsiktiga målsättningen med allt som görs av och i kommunen. Visionen är helt i samklang med det som eftersträvas i Agenda 2030.

I Tyresö finns det hållbara livet, nära storstad, skog och skärgård.

I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.

Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.

Tyresö är hemma!

Klimatplan

Klimatplanen visar vägen till att bli en klimatneutral kommun fram till 2030, utifrån de territoriella utsläpp av växthusgaser som genereras av aktiviteter i Tyresö som geografiskt område. Klimatplanen utgår från Parisavtalet och kommunens koldioxidbudget och beskriver de omställningar och åtgärder som krävs. För att nå kommunens klimatmål krävs det att alla arbetar tillsammans — medarbetare, medborgare och företag

Översiktsplan

Översiktsplanen pekar ut den framtida fysiska utvecklingen av kommunen på lång sikt och styr precis som kommunplanen mot hur Tyresö kommun ska nå visionen. Översiktsplanen blickar mot 2035 med utblick till 2055 och visar hur mark och vatten ska utvecklas och bevaras för att skapa en hållbar utveckling i hela Tyresö. Översiktsplanen sätter nationella och regionala mål i ett lokalt sammanhang i den fysiska miljön. Översiktsplanen sätter även ramarna för hur vi ska arbeta med grönstrukturplanering, bostadsförsörjning, trafik, offentlig och kommersiell service med mera. Sedan översiktsplanen antogs har den kompletterats med flertalet strategier som konkretiserar översiktsplanens ambitioner. Kommunens översiktsplan och strategier ska användas för att sätta in det enskilda projektet i ett större sammanhang.

Relevanta mål och aktiviteter ifrån översiktsplanen och strategierna kan med fördel användas som mål för den egna verksamheten i arbetet med att bryta ner kommunplanens mål genom verksamhetsplaneringen.

Mål och uppdrag

Mål är viktiga för att leda allt som görs i rätt riktning mot den övergripande visionen. Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måloppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen. Ett politiskt uppdrag är övergripande. För att läsa mer om hur målen följs upp se bilaga 1 och Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning.

Politiskt uppdrag:

Övergripande - att arbeta kommungemensamt

Samhället förändras i snabb takt och det krävs högre kapacitet för att utföra den service som invånarna förväntar sig och har rätt till och Tyresöbornas behov ska mötas och vara i fokus. Alla delar i den kommunala verksamheten ska prioritera och agera kommungemensamt. De utmaningar som ingen kan klara bättre på egen hand ska hanteras gemensamt för största nytta för invånarna. Det betyder att förvaltningar, verksamheter och enheter alltid ska arbeta gränsöverskridande och tillsammans när ett kommungemensamt angreppssätt ger mervärde. Det kommungemensamma angreppssättet ska bibehålla eller förbättra kvalitet, leveransen på grunduppdraget och vara resurseffektivt inom ekonomins ramar.

Målområde ett: Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

Medarbetare i Tyresö kommun och dess bolag är motiverade och vill vara med och utveckla samhällsuppdraget. Alla medarbetare delar de värderingar som gäller och gör sitt bästa utifrån vad som skapar värde för individen, platsen och samhället.

Medarbetarna ges ett stort förtroende och ansvar att påverka och ständigt förbättra arbets-sätten för att tillsammans nå de gemensamma övergripande målen. Engagerade ledare skapar förutsättningar för alla medarbetare att vara motiverade, delaktiga och våga tänka nytt. Genom gemensamma förhållningssätt och arbets-sätt, samt en tydlig gemensam målbild, säker-ställer ledare tillsammans med medarbetare en bra måluppfyllnad.

Tyresö är en arbetsgivare som ser olikheter som en styrka. Här ska varje medarbetares fulla potential komma Tyresöborna till godo. Det sker genom att se till att rätt kompetens är på rätt plats och att kommunen och dess bolags behov av utveckling matchas med medarbetarens kompetenser och vilja till utveckling. Genom bland annat återkommande kompetensutveckling och goda anställningsvillkor ska Tyresö vara en attraktiv arbetsgivare. Tillsammans med medarbetarna skapar Tyresö ett arbetsliv som rymmer höga professionella ambitioner och en bra balans mellan arbete och fritid.

Medarbetarna är motiverade och engagerade i sitt uppdrag och stolta över sin insats, där de tillsammans – och i mötet med Tyresöborna – varje dag skapar en bättre framtid!

Mål: Medarbetare i Tyresö kom-munkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling

Indikatorer

- Nämnder/förvaltningar/kontor/koncerns måluppfyllelse
- Sjukfrånvaro
- Resultat i medarbetarundersökningen

Se även bilaga 1.

Genom att jobba mot det här målområdet bidrar vi framförallt till mål 3, 5, 8, 10 och 16 i Agenda 2030.

Politisk inriktning: För att nå framgång och bättre möta varje invånares behov är det en central uppgift för kommunen att prioritera kompetensförsörjningen. Fram till 2030 kommer det att uppstå brister på utbildad personal inom en rad verksamhetsområden. Det är Tyresö kommuns avsikt att vara en konkurrenskraftig och attraktiv arbetsgivare.

Politiskt uppdrag: Kommunen ska ha bra arbetsvillkor i en bra arbetsmiljö och ha en plan för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla personal med rätt kompetens nu och i framtiden.

Målområde två: Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

I Tyresö kommun nås framgång och hög kvalitet genom att alla är delaktiga; på arbetsplatsen, i föreningslivet, näringslivet och i den demokratiska processen. Att bygga ett samhälle där det är bättre, enklare och roligare för alla som bor och verkar är ett lagarbete — vi är starkare tillsammans.

Ett väl fungerande internt arbete, med fokus på det som skapar värde, leder till god kvalitet i service och tjänster. Gemensamma förhållningssätt, arbetssätt och ständiga förbättringar gör att det är lätt att göra rätt och att idéer om utveckling förverkligas. Varje medarbetare är insatt i vilken betydelse hans insats har för att verksamheten ska nå sina mål och sin roll i helheten. Alla är delaktiga i uppföljning och utvärdering av processer och resultat och jobbar strukturerat med förbättringsarbete för en ännu högre måluppfyllelse.

Tyresöbornas delaktighet, tillgång till relevant information och transparens prioriteras. Invånarna är en resurs i arbetet med att tillsammans med medarbetarna utveckla verksamheten. Det är medarbetarna som möter Tyresöborna och som med sin kompetens och sitt engagemang gör förbättringar och påverkar utvecklingen av verksamheten på ett positivt sätt. Varje medarbetare är insatt i vilken betydelse hans insats har för att verksamheten ska nå sina mål och sin roll i helheten. Alla är delaktiga i uppföljning och utvärdering av processer och resultat och jobbar strukturerat med förbättringsarbete för en högre måluppfyllelse.

Tillsammans skapar vi framtidens Tyresö!

Mål: Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet

Indikatorer

- Nämnders/förvaltningars/kontors/koncerns måluppfyllelse
- Delaktighets index i SKR:S uppföljning av Kommuners kvalitet i korthet
- Tyresö kommuns resultat i SKR:S uppföljning av Kommuners kvalitet i korthet

Se även bilaga1.

Genom att jobba mot det här målområdet bidrar vi framförallt till mål 5, 10 och 16 i Agenda 2030.

Politisk inriktning: I Tyresö kommun nås framgång och hög kvalitet genom att alla är delaktiga; på arbetsplatsen, i föreningslivet, näringslivet och i den demokratiska processen.

Politiskt uppdrag: Se det kommunövergripande uppdraget om att jobba kommungemensamt.

Målområde tre: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla

Tyresö är ett tryggt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa – hela livet. Tyresö är dessutom en öppen och välkomnande kommun som tar sin del av ansvaret för människor i behov av stöd och en trygg livssituation. Tyresö kommun och dess bolag visar tolerans och respekt för den enskilde individen och allas lika värde.

Tyresöborna är nöjda med de tjänster och den service som kommunen och bolagen tillhandahåller och medborgarnas behov av tillförlitlig kommunal verksamhet och service i livets alla skeden tillgodoses.

Tyresö kommun och dess bolag arbetar flexibelt och har en hög servicenivå och samarbetsvilja inom ramen för den lagstiftning som reglerar arbetet. Det innebär ett rättssäkert arbete med fokus på medborgaren som innebär att Tyresöborna får rätt insats i rätt tid. För att skapa trygghet och delaktighet skapas insatser utifrån individens egna förutsättningar och behov vilket bidrar till att alla kan leva ett så självständigt liv som möjligt.

Tyresö utvecklar det gröna och det blå; en miljö som lockar till aktivitet, möten, lek, kultur och rekreation. Alla Tyresöbor har nära till upplevelser, friluftsliv, skog, park och vatten. Det är enkelt att leva ett aktivt liv i Tyresö.

I Tyresö skapas värden för individen, platsen och samhället. Här finns platser som skapar möten över gränser och överbryggar generationer. Innovation, digitalisering och samarbete skapar nya möjligheter och infrastruktur för resande och företagsutveckling. Tyresö är hemma!

Mål: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden.

Indikatorer

- Nämnders/förvaltningars/kontors/koncerns måluppfyllelse
- SCB:s medborgarundersökning och egna servicemätningar
- Företagsklimat NKI
- Ungdomars trygghet
- Trygghet i samhället

Se även bilaga1.

Målen i Agenda 2030 är sammankopplade och i vår leverans av välfärdstjänster bidrar vi på olika sätt till alla mål i Agenda 2030 i sin helhet. Vi har särskilt fokus på mål 1, 3, 4, 9, 11, 13, 15 och 16.

Politisk inriktning: En förskola och skola som ger alla barn likvärdiga möjligheter

Vår ambition är att Tyresö ska bli Sveriges bästa skolkommun och det arbetet börjar i förskolan. Trygga elever som mår bra, trivs och har arbetsro presterar bättre. Därför ska skolans sociala

och kompensatoriska uppdrag prioriteras. Alla barn har rätt att klara skolans kunskapsmål och nå sin fulla potential. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska ges möjligheter att nå så långt det är möjligt. Skillnaderna vad gäller skolresultat ska minska och fritidshemmens roll ska stärkas.

Politiskt uppdrag: Det är hela kommunens uppgift att tillsammans med andra samhällsaktörer skapa goda möjligheter för alla barn att lyckas och nå sin fulla potential i förskolan och skolan. Arbetet ska fortsätta för att ha en hög kvalitet i undervisning. Kvalitetsarbetet ska fortsätta för att ha en utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat för barn och elever. Andelen elever som går ut grundskolan med godkända betyg ska öka.

Politisk inriktning: Omsorg för Tyresös äldre och funktionsnedsatta

Äldre och funktionsnedsatta ska alltid kunna känna sig trygga med omsorgen i Tyresö. Det handlar om det mest självklara; att när det finns behov av omsorg i hemmet eller på ett boende ska det finnas tid och plats för detta. Det handlar också om att alla i behov ska kunna känna igen och känna sig trygga med den person som ger stöd och omsorg.

Politiskt uppdrag: Tyresö kommun ska bedriva ett målinriktat arbete med att öka attraktivitet, tillgänglighet, kontinuitet och kompetens. Tyresö ska fortsatt erbjuda kommunal äldreomsorg.

Politisk inriktning: Ett socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet

Ett öppet och demokratiskt Tyresö bygger på tillit och att alla i hela Tyresö känner sig trygga i vardagen. Trygga medborgare skapar en inkluderande kommun.

Politiskt uppdrag: Tryggheten ska fortsätta öka och förebyggande arbete ska bedrivas i kommunens verksamheter. Våld i nära relationer

ska upptäckas och förhindras. Brottsoffer ska få samhällets samlade stöd. Utanförskap och rasism ska motverkas. Arbetet för att motverka psykisk ohälsa, arbetslöshet och öka trygghet samt demokratisk delaktighet ska prioriteras. Kommunen samverkar för att fånga upp ungdomar i riskzon. Kommunen samarbetar med Tyresö Bostäder och andra aktörer för en trygg och levande stadsmiljö. Arbetet med Ett tryggare Granängsringen ska fortsätta. Tyresös ungdomar ska inte lockas in i gängkriminalitet.

Politisk inriktning: En meningsfull vardag och fritid för alla

Tyresö har ett starkt föreningsliv, betydande kulturhistoria och tillgång till en unik natur. I Tyresö ska alla invånare ha tillgång till en meningsfull fritid, rik kultur och en tillgänglig natur. Social isolering, som förekommer i alla åldrar och bland alla människor, ska motverkas.

Politiskt uppdrag: Kommunen ska tillsammans med civila samhället och Tyresöborna utveckla kultur- och fritidsverksamheter som bidrar till en meningsfull vardag och fritid som är tillgänglig för alla, oavsett ålder, bakgrund och förutsättningar. Kommunen ska hitta sätt att bryta ofrivillig ensamhet.

Så styrs kommunen

Politisk inriktning: Framtidens Tyresö gymnasium och ökad sysselsättning

Tyresö gymnasium står inför ett stort utvecklingsarbete och ska erbjuda ett attraktivt programutbud för att vara ett intressant alternativ för fler av våra ungdomar.

Antal individer som läser på Komvux fortsätter att öka, i Tyresö såväl som i riket. Arbetslivet kommer att vara än mer föränderligt framåt och att behovet av att varva utbildning och arbete under hela livet kommer att bli det vanliga.

Att vara självförsörjande betyder att människor kan äga sin egen framtid. Det kan finnas tillfällen i livet då det behövs samhälleliga insatser för att komma in på arbetsmarknaden.

Politiskt uppdrag: Tyresö kommun ska ta ansvar och fortsätta utvecklingen, för ännu bättre gymnasie- och vuxenutbildning som ger goda möjligheter till omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav.

Politiskt uppdrag: Insatserna för särskilt utsatta grupper långt från arbetsmarknaden ska även fortsatt vara prioriterat i Tyresö.

Politisk inriktning: Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö

Tyresö ska vara en kommun där alla kan bo och utvecklas. Våra barn och unga ska kunna bo kvar eller återvända till kommunen senare i livet för att bosätta sig. När vi blir äldre ska vi kunna hitta ett väl anpassat boende i kommunen. Vi behöver även ta vår del av ansvaret för ett grönt och hållbart bostadsbyggande och för att möta upp med fler bostäder för dem som vill flytta hit. Det ska vara lätt att välja hållbara sätt att ta sig fram på. Vi värnar våra naturreservat och kulturmiljöer.

Politiskt uppdrag: Bostadsbyggandet ska gå hand i hand med det som följer i takt med ett växande Tyresö, så som en utbyggd transport-

infrastruktur, vägar, cykelbanor, kollektivtrafik, skolor, förskolor, särskilda boenden och kultur- och idrottsanläggningar. Utgångspunkten ska vara att bidra till ett hållbart klimat och hållbara städer.

Målområde fyra: Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär

Hållbar ekonomi handlar om att använda resurser så effektivt som möjligt och att skapa största möjliga nytta. Den riktar sig mot tre områden: kostnadseffektiv verksamhet, balanserad finansiell ställning och cirkulär ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet - Tyresö kommun och dess bolag har en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Kvalitet och ekonomi hänger ihop, effektiva processer har fokus på det som är viktigt att åstadkomma för Tyresöborna. Gemensamma arbetsätt som fokuserar på det som är värdeskapande är ofta kostnadseffektiva.

Balanserad finansiell ställning - Kommunen och dess bolag följer principen om att varje generation ska bära sina egna kostnader. Det är denna princip som ligger till grund för balanskravet i kommunallagen: kommunen får inte skjuta underskott framför sig till kommande generationer. Kommunen får inte heller över tid ha för höga överskott. Genom en ekonomi i balans skapas förutsättningar för att ansvarsfullt finansiera de investeringar som är nödvändiga i en växande Stockholmsregion.

Cirkulär ekonomi - En viktig del i att skapa det hållbara livet är att ställa om till att bli en cirkulär och klimatneutral kommun. Hela kommunkoncernen och alla som bor och verkar i Tyresö kommun ska kunna bidra till denna omställning. För att få störst nytta av investeringar krävs ett långsiktigt perspektiv och ett systemtänk där vi återanvänder naturresurser. Cirkulära flöden i kommunens verksamheter skapas av att ett systemtänk genomsyrar kommunens inköp, investeringar och arbetsmetoder.

Mål: Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning sker inom den cirkulära ekonomins villkor – kostnadseffektiv, balanserad och klimatneutral.

Driftsmål

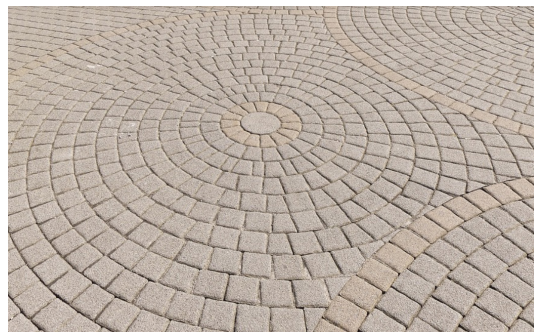
Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning är kostnadseffektiva och balanserade.

Indikator

Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.

Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.

Se även bilaga 1

Politisk inriktning: Ordning och reda i ekonomin

För att möta följderna av den ekonomiska samhällsutvecklingen som vi nu ser kommer det krävas att vi fortsätter att arbeta aktivt med effektiviseringar. Samtidigt ska vi inte glömma grunduppdraget att leverera en välfärd med hög kvalitet till kommuninvånarna. Det kommer att kräva nya arbetssätt och former för samarbete.

Politiskt uppdrag: Kommunen ska ha förmågan att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö. Arbetet med att effektivisera central förvaltning ska fortsätta för att säkerställa resurser till verksamheterna närmast invånarna.

Finansiella mål

Kommunens resultat ska över en mandatperiod uppgå till 2,0 procent av skatteintäkter, utjämnings- och generella statsbidrag.

Indikator

Medelvärde för balanskravsresultatet som andel av skatteintäkter, utjämnings- och generella statsbidrag. Mätning sker för innevarande och de tre föregående åren.

Kommunen ska över tid ha en balanserad ekonomisk ställning.

Indikator

Kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998 ska vara 32 procent eller mer.

Hållbarhetsmål

Tyresö kommunkoncern ställer om till att bedriva verksamheten inom den cirkulära ekonomins villkor.

Indikatorer

- Nämnders/förvaltningars/kontors/koncerns måluppfyllelse
- Måluppfyllelse i trafikstrategin
- Måluppfyllelse i måltidspolicyn

- Totala fosforhalter i Tyresöån, Drevviken och Öringesjön
- Hållbarhetsredovisning med särskilt fokus på kommunkoncernens utveckling i förhållande till målen inom Agenda 2030.

Genom att jobba mot det här målområdet bidrar vi framförallt till mål 7, 9, 11, 12, 13, 15 i Agenda 2030.

Politisk inriktning: Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö

Tyresös verksamhet ska utgå från hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Verksamheten ligger redan i dag i framkant i klimatarbetet vilket visar sig i flertalet undersökningar och rankningar.

Politiskt uppdrag: Tyresö kommuns klimatarbete ska fortsätta i enlighet med klimatplanen och trafikstrategin. Arbetet med att inrätta naturreservat Barnsjön fortgår och ska slutföras under mandatperioden. Samtliga kommunens verksamheter ska ha en fullgod källsortering i sina lokaler. Arbetet ska fortsätta för förbättrad kvalitet i Drevviken och Öringesjön. Tyresån ska på sikt få ett fritt flöde med fria vandringsvägar för fisk.

God ekonomisk hushållning

Målresultat

Det finansiella mål som fördes in i kommunplanen 2022-2025 om att kommunens målresultat (definierat som resultat exklusive jämförelsestörande poster och markförsäljningsintäkter) ska mätas över mandatperioden ligger kvar. Målresultatet har dock justerats från 2,5 procent till 2,0 procent enligt tabell nedan.

Resultat för budgetperioden 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Skatte- och utjämningsintäkter	3 147,9	3 268,8	3 414,3	3 578,2
Årets resultat	0,6	0,9	129,2	133,2
% av skatter och statsbidrag, för året	0,0%	0,0%	3,8%	3,7%
% av skatter och statsbidrag, för mandatperiod	0,0%	0,0%	1,3%	2,0%

Tabellen visar resultaten enligt budget för kommande år

Ändrat pensionsavtal innebär ökade kostnader 2023 och 2024. För att undvika en alltför snabb omställning och ge utrymme för en kontrollerad anpassning av verksamheten justeras målresultatet till 2,0 procent. Målsättningen är att kvalitet och leveransförmåga mot medborgarna inte kommer att påverkas.

Skattenivå

Budgeten bygger på en kommunalskatt på 19,50 procent. Detta är samma skattesats om 2022. Budget för skatte- och utjämningsintäkter bygger på SKR:s prognos per 2022-10-20.

Pensionsavsättning och finansiell kostnad pension

I december 2021 kom SKR och de fackliga organisationerna överens om en modernisering av det kommunala pensionssystemet. Det nya pensionsavtalet kommer att gälla för huvuddelen av alla anställda från och med 2023 och kommer att innebära högre pensionskostnader. Införandet innebär betydligt högre pensionskostnader men även ökade finansiella kostnader de två första åren. De finansiella kostnaderna ökar dessutom kraftigt som en effekt av den höga inflationen 2022 och förväntad inflation 2023. Budget för pensionsavsättning och finansiell kostnad för pensionerna bygger på KPA pensionsprognos per augusti 2022.

Gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och markförsäljningar

Från 2020 redovisas i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer gatukostnads- och exploateringsintäkt som en driftsintäkt i och med att projektet slutredovisas. Detta innebär betydande intäkter vissa år, medan det blir låga intäkter andra år. Detsamma gäller för intäkter från markförsäljning, så kallade exploateringsvinster. Budget för 2023 till 2026 beskrivs i tabellen.

Intäkter

Mnkr	2023	2024	2025	2026
Exploateringsvinster och markförsäljning	8,5	12,0	10,0	10,0
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	45,0	10,0	28,0	0,0

Tabellen visar intäkten enligt budget för kommande år

Budgeteringen utgår från prognoser för när olika investeringsprojekt kommer att slutredovisas. Detta är ett område som är väldigt svårt att prognostisera, det kan räcka med små förskjutningar i tid för att en intäkt flyttas från ett budgetår till nästa. Utfallet innebär att förutsättningarna förändras mellan de olika budgetåren.

Ränteutveckling

Under våren 2022 började räntorna öka från de historiskt låga nivåer vi haft de senaste åren. En stor del av kommunens upplåning har bundna räntor, vilket gör att det tar tid innan räntehöjningen påverkar kommunens ekonomi. För 2022 prognosticeras en snittränta på kommunens upplåning med 0,64 procent. Vid upplåning i september 2022 ligger räntan på nyupptagna bundna lån mellan 3,5 och 4,0 procent, beroende på bindningstid. Allteftersom de bundna lånen omsätts kommer snitträntan att öka. Den budgeterade räntan för 2023 uppgår till 18,3 mnkr, vilket motsvarar en snittränta på 1,37 procent. För 2024 prognosticeras en snittränta på 2,23 procent. I september 2022 har kommunen en låneskuld på 1 220 tkr. En ökning av snitträntan med 1 procentenhet innebär då en ökad årlig kostnad på 12,2 mnkr.

Internränta

Internräntan föreslås höjas från 1,0 till 1,25 procent, vilket överensstämmer med den internräntesats Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har rekommenderat för 2023.

Generell resursfördelning till nämnderna

Demografi

Anslagen till verksamhetsområdena bygger på tidigare budgetar samt en demografibaserad justeringsmodell. Modellen utgår ifrån befolkningsprognosen och befintliga nyttjandegrader som underlag för att fastställa volymbaserade anslag.

Volymbaserade anslag har fastställts för verksamhetsområden av välfärdskaraktär som har en koppling mellan demografi och volymer (förskola, grundskola, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, gymnasieskola, vuxenutbildning, arbete och integration samt fritidsgårdarna). Däremot har verksamhet inom omsorg om personer med funktionshinder undantagits tillsammans med övriga verksamhetsområden (samhällsbyggnad, gemensam verksamhet, kommunalförbund och politisk verksamhet).

Budgetförutsättningar

Totalt kompenseras verksamheterna med 29,5 mnkr för den demografiska utvecklingen. Effekterna för olika verksamheter framgår av tabellen nedan.

Verksamhetsområde	2023	2024	2025	2026
Förskola	4 591	6 731	9 121	13 217
Grundskola	-1 219	-2 443	2 866	4 935
Individ- och familjeomsorg	2 575	4 810	5 710	6 070
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	0	0	0
Äldreomsorg	20 300	18 295	19 041	18 843
Gymnasieskola	2 881	2 125	4 839	3 661
Vuxenutbildning	363	645	709	756
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar	-44	-69	-170	137
Samhällsbyggnad	0	0	0	0
Bygglovsverksamhet	0	0	0	0
Gemensam verksamhet	0	0	0	0
Politisk verksamhet				
Totalt	29 447	30 093	42 116	47 619

Pris- och löneutveckling

Prishöjningar som drabbar kommunens verksamheter är först och främst lönekostnadshöjningar, men även vanlig inflation. Tabellen visar SKR:s prognos för lönekostnadsökning och inflation (augusti 2022).

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Procentuell förändring						
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4
Inflation, KPIF	0,5	2,4	7,1	4,5	2,2	2,0

Källa: SKR cirkulär 22:28

I budget har en kompensation lagts in för inflations- och löneutveckling med 3,1 procent för 2023 och 2,6 procent för följande år. Beloppet är en avvägning mellan ökningen på grund av inflation och förväntad löneutveckling.

Medelsreserv samt demografibuffert

Medelsreserven utökas 2023 till 32 mnkr och 2024 till 43 mnkr. Reserven avser medel till kommunstyrelsens förfogande. Kostnader för att täcka förstudier samt detaljplanarbete för verksamhetsfastigheter och anläggningar motsvarar 8,0 mnkr av totala medelsreserven.

Avsättningen till demografibuffert är oförändrat 5,0 mnkr och budgeteras som en egen post inom finansförvaltningen.

Budgetförändringar utöver generell resursfördelning

Utöver generella justeringar av nämndernas anslag har driftsbudgeten justerats genom prioriteringar och åtgärder. Även engångssatsning från kommunplan 2022 påverkar nämndernas anslag. Utifrån de inlagda förutsättningarna nås ett överskott på 0,6 mnkr 2023. För att nå ett målresultat för mandatperioden på 2,0 procent bygger flerårsbudgeten på nettoeffektiviseringar med 56 mnkr 2024.

Teknisk justering

Följande tekniska justeringar har lagts in i budgeten:

- Kompensation för ökad internränta, samt dess effekter på internhyran
- Kompensation för ökat PO-pålägg
- Kompensation för vissa kapitalkostnader
- Omfördelningar på grund av ändrade ansvarsområden

Kommunens nämnder och verksamhetsområden

I detta avsnitt redogörs anslag per nämnd och verksamhetsområden 2023 till 2026. Anslaget är baserat på den generella resursfördelningen samt politiska prioriteringar.

Barn- och utbildningsnämnden

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Förskola och pedagogisk omsorg	357,0	372,7	391,6	415,2
Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem	831,8	849,1	873,8	901,2
Totalt anslag	1 188,8	1 221,8	1 265,4	1 316,4

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Gymnasieskola	257,8	265,5	277,3	288,1
Vuxenutbildning	29,0	30,1	31,6	33,1
Totalt anslag	286,8	295,6	308,8	321,3

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Individ och familjeomsorg	300,6	312,0	325,9	340,4
Totalt anslag	300,6	312,0	325,9	340,4

Äldre- och omsorgsnämnden

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	304,1	312,0	320,0	328,2
Äldreomsorg	407,5	436,5	467,3	498,5
Totalt anslag	711,6	748,6	787,3	826,7

Kultur- och fritidsnämnden

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)	130,6	133,0	136,2	139,9
Totalt anslag	130,6	133,0	136,2	139,9

Byggnadsnämnden

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Bygglovsverksamhet	9,3	9,5	9,7	10,0
Totalt anslag	9,3	9,5	9,7	10,0

Kommunstyrelsen

Anslag (Mkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Samhällsbyggnad	168,9	173,5	179,4	185,5
Gemensam verksamhet	258,1	272,5	279,5	286,6
Politisk verksamhet	31,7	32,5	33,3	34,2
Totalt anslag	458,7	478,5	492,2	506,3

Investeringar

I enlighet med kommunens investeringspolicy, reviderad genom beslut i kommunfullmäktige 2021-06-15, fastställs investeringsprogrammet genom beslut i kommunfullmäktige i juni respektive november årligen.

Uppdaterat investeringsprogram för perioden 2022-2034 fastställs i kommunfullmäktige i november 2022.

Det totala investeringsprogrammet innebär ett investeringsåtagande om 3 723 mnr för kommunen och 3 929 mnr för kommunkoncernen (inklusive Tyresö bostäder).

Av den totala budgeten avser 524 mnr samlingsanslag, som i hög grad avser återinvestering i befintliga anläggningar för att upprätthålla dagens funktioner. Avskrivningar och framtida driftskostnader för dessa kräver ingen eller marginell ökning av verksamheternas driftsbudget.

100 mnr av den totala budgeten avser en ram som ger möjligheten för kommunstyrelsen att fatta beslut mellan programbesluten i kommunfullmäktige. Detta kommer aldrig bli något reellt utfall utan syftar till att ge handlingsutrymme för en smidig hantering rent administrativt. Dessa beslut tas in på rätt ställe i planen i samband med nästkommande beslutstillfälle för investeringsprogrammet.

I totalen ingår mark inköpt för exploatering till ett värde om 26 mnr, där avsikten är att på sikt sälja marken. En omklassificering har skett under 2022, där mark till ett värde av 26 mnr har förts till markreserv.

I budget finns utrymme för inköp till markreserv om 100 mnr. I denna plan finns inget specifikt objekt planerat. Däremot finns det några platser där kommunen vill kunna genomföra ett köp om nuvarande ägare öppnar för försäljning. Budgeten syftar till att ha handlingsberedskap och kunna genomföra köp om möjligheten uppstår.

Totalt omfattar programmet i sin helhet 3 497 mnr som på sikt kommer innebära framtida avskrivningar och internränta för kommunens olika verksamheter. Av dessa är 969 mnr exploateringsprojekt som till stor del kommer att finansieras med markförsäljningar som inte finns med i planen. Alla kommande exploateringsbidrag och anslutningsavgifter är inte medräknade i nuvarande budget.

I bilaga 5 presenteras investeringsprogrammet: anslagsnivåer för olika ändamål, projekt som utgår från programmet samt nya och utökade projekt inom programmet.

Bilaga 1: Uppföljning

Kommunens verksamhet och ekonomi följs upp kontinuerligt. Det är viktigt för att se att den förda politiken får genomslagskraft och att resurser används effektivt. Uppföljningen ligger även till grund för planeringen framåt, liksom för beslut om åtgärder och eventuella omprioriteringar när något inte leder dit det ska.

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange övergripande mål, inriktning och omfattning i kommunplanen. Kommunstyrelsen verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnder och bolag. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras. Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna upprättas var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse och följa upp risker. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser, bedömning av måluppfyllelse och uppföljning av risker. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser och status på uppdrag.

Förutom att bidra till de övergripande kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering. Nämndernas delårsrapporter och verksamhetsberättelser beslutas i nämnden och rapporteras därefter till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska även, förutom att leverera delårsbokslut och årsberättelse också göra en månadsuppföljning de månader som anges i årshjulet. Om någon nämnd bedömer att målen inte kommer att uppfyllas ska de rapportera risker, avvikelser och åtgärder till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti med uppföljning av mål, investeringar och risker. Årsredovisning lämnas efter årets slut. Bolagen ska i samband med årsredovisning lämna en redogörelse för hur det kommunala ändamålet uppfyllts. Även bolaget rapporterar månatligen enligt samma struktur som nämnderna ovan.

Nämnderna ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finanser.

För att läsa mer om processen för att styra, planera och följa upp verksamheten se [Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning](#).

Uppföljning av mål

Mål: Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling.

En samlad bedömning för målområdet görs vid årsredovisningen utifrån indikatorerna nedan, vid delåret följs endast indikator ett och tre:

Indikatorer	2023
1. Nämnders/förvaltnings/kontors/stabers/koncerns måluppfyllelse.	Grön: Fyra eller fler noder är gröna, inga röda. Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.
2. Kommunkoncernens sjukfrånvaro (rullande 12).	Minska jämfört med 2022, följs vid delår
3. Resultat i medarbetarundersökningen.	Förbättras jämfört med 2022

Variationer i resultaten ska synliggöras och förklaras samt om möjligt redovisas på ålder och kön.

Målområde två: Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

En samlad bedömning för målområdet görs vid årsredovisningen utifrån indikatorerna nedan, vid delåret följs endast indikator ett:

Indikatorer	2023
1. Nämnders/förvaltnings/kontors/stabers/bolagets måluppfyllelse	Grön: Fyra eller fler noder är gröna, inga röda. Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.
2. Delaktighetsindex i KKiK**	Bibehålla eller öka jämfört med 2022
3. Tyresö kommuns resultat i KKiK**	Positiv trend utifrån SKR:s bedömningskriterier.

**Kommunens Kvalitet i Korthet, KKiK – SKRs sammanställning av nyckeltal som har ambitionen att i ett övergripande perspektiv beskriva kommunens kvalitet och möjliggör jämförelse med andra kommuner.

Variationer i resultaten ska synliggöras och förklaras samt om möjligt redovisas på ålder och kön.

Investeringar

Mål: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden.

En samlad bedömning för målområdet görs vid årsredovisningen utifrån indikatorerna nedan, vid delåret följs endast indikator ett och indikator två, egna servicemätningar:

Indikatorer	2023
1. Nämnders/förvaltningars/kontors/staber/bolagets målpuppfyllelse	Grön: Fyra eller fler noder är gröna, inga röda. Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan.
2. Samlad bedömning av SCB:s medborgarundersökning och egna servicemätningar	Bibehålla eller öka andel positiva svar jämfört med 2022
3. Företagsklimat, totalt NKI	Förbättras jämfört med 2022
4. Ungdomars trygghet, Stockholmsenkät och elevenkät	Förbättras jämfört 2022
5. Trygghet i samhället, öppna jämförelser	Bibehålla eller öka andel positiva svar jämfört med 2022

Variationer i resultaten ska synliggöras och förklaras samt om möjligt redovisas på ålder och kön.

Mål: Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning är kostnadseffektiv och balanserad.

En samlad bedömning görs utifrån indikatorerna nedan:

Indikatorer	2023
1. Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagens verksamheter bedrivs enligt budget.	Grön: Fyra eller fler noder är gröna, inga röda. Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan. För samhällsbyggnadskontoret bedöms kontorets ekonomiska resultat exklusive förgäveskostnader.
2. Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser.	Dock gäller att målet som helhet ska bedömas grönt om det samlade överskottet för kontor och förvaltningar överstiger 1 procent av budgetramen.

För information om uppföljning av finansiella mål, se målområde ekonomi.

Mål: Hållbarhetsmål

Indikatorer	2023
Nämnders/förvaltnings/kontors/stabers/koncerns måluppfyllelse.	Grön: Fyra eller fler noder är gröna, inga röda. Gult: Alla kombinationer som inte är röda eller gröna. Röd: tre eller fler av noderna är röda. Vilka som ingår i redovisningen redogörs för under rubriken "uppföljning verksamhet" nedan
Måluppfyllelse i trafikstrategin	I enlighet med ambition
Måluppfyllelse i måltidspolicyn	I enlighet med ambition
Totala fosforhalter i Tyresöån, Drewiken och Öringesjön	Minska i enlighet med ambition, följs vid delår/år
Hållbarhetsredovisning med särskilt fokus på kommunkoncernens utveckling i förhållande till målen inom Agenda 2030.	I enlighet med ambition

Uppföljning verksamhet:

Följande gör enskilda rapporteringar vilket utgör underlag bedömning av måluppfyllelse månadsvis:

1. Barn- och utbildningsförvaltningen: förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning
2. Äldre- och omsorgsförvaltningen: äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning
3. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen: individ- och familjeomsorg, arbete och integration
4. Kultur- och fritidsförvaltningen: bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar
5. Kommunstyrelsen - staberna och Stöd- och servicekontoret
6. Samhällsbyggnadskontoret inklusive bygglovsverksamheten
7. Tyresö Bostäder (ingår inte i vissa indikatorer inom målområde ekonomi)

Bilaga 2: Finansiella sammanställningar

Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning, miljoner kronor

Driftsredovisning	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förskola	-315,9	-338,1	-335,2	-357,0	-372,7	-391,6	-415,2
Grundskola	-765,8	-806,9	-810,3	-831,8	-849,1	-873,8	-901,2
Individ- och familjeomsorg	-266,8	-274,6	-283,8	-300,6	-312,0	-325,9	-340,4
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-258,3	-288,8	-266,4	-304,1	-312,0	-320,0	-328,2
Äldreomsorg	-346,6	-412,5	-390,1	-407,5	-436,5	-467,3	-498,5
Gymnasieskola	-242,4	-250,0	-250,0	-257,8	-265,5	-277,3	-288,1
Vuxenutbildning	-27,7	-28,6	-27,1	-29,0	-30,1	-31,6	-33,1
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	-108,0	-121,8	-115,5	-130,6	-133,0	-136,2	-139,9
Samhällsbyggnad	-170,7	-161,4	-168,2	-168,9	-173,5	-179,4	-185,5
Bygglovsverksamhet	-8,9	-9,3	-12,8	-9,3	-9,5	-9,7	-10,0
Gemensam verksamhet	-220,3	-249,6	-235,2	-258,1	-272,5	-279,5	-286,6
Politisk verksamhet	-29,5	-30,7	-29,8	-31,7	-32,5	-33,3	-34,2
Besparingsbehov	0,0	0,0	0,0	0,0	56,2	56,2	56,2
Summa verksamhetsområden	-2 760,9	-2 972,2	-2 924,3	-3 086,4	-3 142,8	-3 269,4	-3 404,8
Finansförvaltning (brutto)							
Pensionsutbetalningar	-55,3	-55,0	-56,8	-60,8	-63,4	-64,2	-65,5
Semesterlöneskuld	-1,7	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Pensionsavsättning	-14,0	3,9	-0,1	-38,5	-64,8	23,2	31,4
Statsbidrag maxtaxa	10,8	10,8	10,9	10,8	10,0	9,2	8,4
Internränta	22,5	29,8	26,1	40,9	48,7	54,0	58,6
Exploateringsvinster	36,6	8,5	60,0	8,5	12,0	10,0	10,0
Simhall	-15,8	-16,1	-16,2	-16,1	-16,4	-16,7	-17,0
Gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag	52,5	34,0	33,0	45,0	10,0	28,0	0,0
Demografibuffert	-3,0	-5,1	-6,9	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Övrigt	-19,5	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansförvaltning	13,1	9,8	49,3	-16,2	-70,0	37,4	19,9
Verksamhetens nettokostnader	-2 747,8	-2 962,4	-2 875,0	-3 102,6	-3 212,7	-3 231,9	-3 384,9
Verksamhetens intäkter	723,4	778,3	758,6	819,6	847,8	850,2	890,6
Verksamhetens kostnader	-3 331,0	-3 583,9	-3 492,9	-3 773,9	-3 903,5	-3 914,7	-4 100,6
Avskrivningar	-140,3	-156,9	-140,6	-148,3	-157,0	-167,4	-174,8
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 747,8	-2 962,4	-2 875,0	-3 102,6	-3 212,7	-3 231,9	-3 384,9

Investeringar

Driftsredovisning	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 635,9	2 684,5	2 745,0	2 833,9	2 961,2	3 083,4	3 205,8
Generella statsbidrag och utjämnin	326,8	322,0	359,7	314,1	307,7	330,9	372,4
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 962,7	3 006,6	3 104,7	3 147,9	3 268,8	3 414,3	3 578,2
Finansiella intäkter	9,1	8,5	10,5	8,4	8,4	8,4	8,4
Finansiella kostnader	-10,8	-18,4	-17,6	-53,2	-63,6	-61,6	-68,6
Årets resultat	213,2	34,2	222,6	0,6	0,9	129,2	133,2
% av skatter och statsbidrag	7,2%	1,1%	7,2%	0,0%	0,0%	3,8%	3,7%
KASSAFLÖDESRAPPORT							
Den löpande verksamheten	223,5	257,9	263,9	259,3	298,3	311,1	311,1
Årets resultat	213,2	34,2	222,6	0,6	0,9	129,2	133,2
Avskrivningar	140,3	156,9	140,6	148,3	157,0	167,4	174,8
Ökning pensionsavsättning	35,3	28,2	28,1	100,4	100,4	23,5	12,1
Ökning semester- och övertidsskuld	1,7	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Exploateringsintäkter	-86,7	-8,5	-60,0	-8,5	-12,0	-10,0	-10,0
Ökning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skattefordran på staten	0,0	46,2	0,0	17,4	51,0	0,0	0,0
Ökning skattefordran på staten	-40,3	0,0	-68,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning skatteskuld till staten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-40,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsverksamheten	-367,9	-853,8	-445,0	-380,0	-520,0	-470,0	-380,0
Investeringar	-367,9	-853,8	-445,0	-380,0	-520,0	-470,0	-380,0
Finansieringsverksamheten	119,1	596,0	60,0	120,0	225,0	155,0	70,0
Ökning av långfristiga skulder	119,1	596,0	60,0	120,0	225,0	155,0	70,0
Minskning av långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	-25,4	0,1	-121,1	-0,7	3,3	-3,9	1,1
Likvida medel vid årets början	246,1	99,6	220,7	99,5	98,9	102,2	98,3
Likvida medel vid årets slut	220,7	99,7	99,5	98,9	102,2	98,3	99,4
Förändring av likvida medel	-25,4	0,1	-121,1	-0,7	3,3	-3,9	1,1

Investeringar

BALANSRÄKNING	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	3 632,7	4 625,9	3 997,1	4 237,2	4 612,2	4 924,9	5 140,0
Omsättningstillgångar	529,3	347,1	408,2	407,5	410,8	406,9	408,0
varav kassa, bank	220,7	99,7	99,5	98,9	102,2	98,3	99,4
Summa tillgångar	4 162,1	4 973,1	4 405,3	4 644,8	5 023,1	5 331,8	5 548,1
Skulder							
Eget kapital	1 667,1	1 599,5	1 889,6	1 890,3	1 891,2	2 020,4	2 153,6
Avsättningar	407,1	431,2	436,2	537,6	639,0	663,5	676,6
Långfristiga skulder	1 373,0	1 950,6	1 433,0	1 553,0	1 778,0	1 933,0	2 003,0
Kortfristiga skulder	714,9	991,8	646,4	663,9	714,9	714,9	714,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 162,1	4 973,1	4 405,3	4 644,8	5 023,1	5 331,8	5 548,1
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	702,3	669,0	670,8	679,1	672,1	646,8	617,7
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa	308,1	411,0	408,4	501,0	617,7	637,0	645,4
Förändring pensionsavsättning	35,3	28,2	28,1	100,4	100,4	23,5	12,1
Soliditet, % 1)	23,2%	18,7%	27,7%	26,1%	24,3%	25,8%	27,7%
1) Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998							

Bilaga 3: Investeringsprogram

Investeringsprogram, belopp i miljoner kronor beslut i KF 2022-11-25

Investeringar	Total budget enligt KF beslut juni 2022	Nya och ändrade beslut KF nov. 2022	Total budget enligt KF beslut nov. 2022	Ack utfall till och med 2021	Prognos utfall 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026-2034	Kommande behov ännu ej beslutat
Exploateringsprojekt										
Östra Tyresö	231,0	0,0	231,0	108,8	66,6	-10,3	24,0	30,6	12,8	88,3
Norra Tyresö Centrum	337,0	0,0	337,0	43,4	12,1	127,8	107,7	63,0	-16,9	85,6
Wättinge	246,0	0,0	246,0	26,4	9,9	59,0	46,6	34,5	69,7	212,4
Trollbäcken Centrumstråk	12,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	6,0	0,0
Övriga Exploateringar	142,8	0,0	142,8	4,4	30,7	21,3	32,3	12,5	41,7	0,0
Infrastrukturprojekt										
Infrastrukturprojekt	395,5	0,0	380,6	34,7	53,7	126,7	77,8	-3,9	90,7	809,2
Lokaler och anläggningar										
Alla verksamheter	1 606,9	12,5	1 619,4	219,8	174,0	428,7	293,5	359,3	144,0	592,0
Samlingsanslag										
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	164,0	-22,0	142,0	11,7	13,0	28,0	38,0	38,0	38,0	0,0
Kommunstyrelsen, skattefinansierat	318,0	-6,0	312,0	22,8	59,7	77,5	77,5	77,5	77,5	0,0
Kultur och fritidsnämnden	4,0	6,0	10,0	0,8	1,0	3,0	3,0	3,0	3,0	0,0
Barn och utbildningsnämnden	65,0	-25,0	40,0	14,3	24,0	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0
Anslag till KS förfogande										
Mindre investeringar	20,0	0,0	20,0	0,4	1,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0
KS, beslut mellan programbeslut	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Kompletteringar efter projektavslut	4,0	0,0	4,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Inköp av mark										
Inköpt mark för planerad exploatering	51,9	-26,1	25,8	25,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Markreserv	100,0	0,0	100,0	68,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Summa skattefinansierat	3 534,7	-38,6	3 485,7	551,5	427,8	809,7	670,2	585,5	634,6	1 787,3
Summa taxefinansierat	259,0	-22,0	237,0	30,6	17,8	78,0	59,3	38,0	38,0	0,0
Totalt investeringsprogram	3 793,7	-60,6	3 722,7	582,1	445,6	887,7	729,4	623,5	672,6	1 787,3
TYBO totalt	206,4	0,0	206,4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	206,4	800,0
Totalt Koncernen	4 000,3	-60,6	3 929,0	582,1	445,6	887,7	729,4	623,5	878,9	2 587,3

Ärenden som utgår ur investeringsprogrammet

Område	Investeringar	Utgår med anledning av	Budget KF 2022	Prognos 2022	Avvikelse
Exploateringsprojekt					
Övriga exploateringar	Kryddvägen	Slutredovisas 2022	18,0	13,0	5,0
Övriga exploateringar	UR-tomten	Slutredovisas 2022	0,0	0,0	0,0
Infrastrukturprojekt					
Busstorg	Upprustning befintligt busstorg	Slutredovisas 2022	12,0	5,9	6,1
Infra i anslutning till exploatering	Töresjövägen 46, 48	Slutredovisas 2022	1,7	1,8	-0,1
GC-väg	Fornuddsvägen / Ängsvägen	Slutredovisas 2022	14,0	16,1	-2,1
Park	Fornudden Skyfall etapp 1	Slutredovisas 2022	5,0	5,1	-0,1
Park	Klövberget, brygga och trappa	Slutredovisas 2022	2,3	2,8	-0,5
Park	Lekplats Akvarievägen	Slutredovisas 2022	3,0	0,5	2,5
Park	Belysning lekplatser	Slutredovisas 2022	2,0	2,0	0,0
Lokaler och anläggningar					
Kommunstyrelsen, taxefinansierat	Inget utgår		0,0	0,0	0,0
Kultur och fritid	Läktare vid Tyresövallen	Slutredovisas 2022	4,0	4,7	-0,7
Summa skattefinansierat			62,0	51,9	10,1
Summa taxefinansierat			0,0	0,0	0,0
Totalt program			62,0	51,9	10,1

Beslut om nya och justerade investeringar

Område	Investeringar	Justering netto	Kommentar
Exploateringsprojekt			
	Inget nytt eller ändrat	Inget nytt eller ändrat	Inget nytt eller ändrat
Infrastrukturprojekt			
	Inget nytt eller ändrat	Inget nytt eller ändrat	Inget nytt eller ändrat
Lokaler och anläggningar			
KFN	Natur- och kulturpedagogiskt centrum, Alby Loge	Nytt	Budget godkänns i eget ärende
BUN	Renovering Kumla skola	Ökat	Ökade produktionskostnader, sanering, tillkommande paviljong
Anslag till nämnder och KS			
BUN	Samlingsanslag utemiljö	Minskar	Enligt tidigare beslut utgår 2022 års budget, inget nytt tillkommer
BUN	Samlingsanslag Lärmiljö	Minskar	Enligt tidigare beslut utgår 2022 års budget, inget nytt tillkommer
KFN	Samlingsanslag till kultur och fritid	Ökar	Omfördelning från Verksamhetsanpassning på hyresgästens initiativ
Fastigheter, KS skattefinansierat	Verksamhetsanpassning på hyresgästens initiativ	Minskar	Omfördelning till kultur- och fritid
KS taxefinansierat	Samlingsanslag VA-sanering	Minskar	Förskjutning i tid då ökad ambitionstakt kan genomföras

Bilaga 4: Prövning av barnets bästa vid framtagande av kommunplan och budget

Bakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter som ratificerades 1990 blev svensk lag, barnrättslagen, den 1 januari 2020. Lagen innebär att barnets bästa ska prövas innan olika beslut fattas, och att medborgarna har rätt att överklaga beslut med hänvisning till den nya lagen.

Detta dokument innehåller en barnkonsekvensanalys, det vill säga en analys av hur beslutet om kommunplan påverkar barn samt en beskrivning av hur barns behov och barns rättigheter har beaktats i arbetet med kommunplanen. Den har tagits fram i enlighet med SKR:s skrifter "Prövning av barnets bästa, Ett verktyg för styrning och ledning" 7585-619-3.pdf (skr.se) samt Barnets rättigheter i budgetprocessen (skr.se) och Tyresö kommuns riktlinje "För barnets rättigheter i Tyresö kommun".

Barnets rättigheter

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet. Fyra av artiklarna utgör de grundläggande och vägledande principerna som alltid ska beaktas vid frågor som rör barn. Det handlar om barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa prövat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) samt barnets rätt att komma till tals (artikel 12).

Kommunplanen och barn

Kommunplanen är kommunens viktigaste styrdokument. Det är ett politiskt dokument som fastställs av kommunfullmäktige och ett uttryck för hur de folkvalda vill att kommunens verksamhet ska bedrivas.

I kommunplanen fastställs målen och riktningen för kommunens kommande arbete, samt hur arbetet ska finansieras- kommunens budget. Hur kommunen och dess bolag bedrivs påverkar barn på olika sätt. Kommunplanen innehåller åtgärder som är särskilt riktade mot barn, men i det stora hela är dokumentets inriktning att beskriva hur kommunen avser att arbeta och använda resurserna för att skapa mesta möjliga värde för de som bor, verkar och vistas i Tyresö kommun idag och i framtiden.

Kommunplanens mål strävar mot att nå kommunens vision och FN:s mål i Agenda 2030. Agenda 2030 målen finns integrerade i kommunplanens mål, och dessa är i samklang med barnkonventionens intentioner. På detta sätt beaktas primärt artikel 6: barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling, men genom det även övriga delar av barnkonventionen.

I arbetet med att ta fram kommunplanen har frågorna om barns behov varit en integrerad del av alla de avvägningar som gjorts och frågor som lyfts. Mer än hälften av kommunens verksamhet och budget är inriktad på verksamhet för barn. Genom att kommunen tillämpar en demografisk resursfördelningsmodell, där anslagen anpassas till antalet medborgare i de åldersklasser som är viktiga för den aktuella verksamheten, säkras en god tilldelning av resurser för de verksamheter som arbetar med barn. I det politiska arbetet är

Investeringar

verksamhet för barn ett fokusområde, vilket innebär att verksamheten prioriteras i tilldelning av ytterligare resurser.

Kommunplanen är ett dokument på hög abstraktionsnivå. Artikel 12 i barnkonventionen uttrycker att barn har rätt att höras i alla frågor som rör barnet, samtidigt som barnets ålder och mognad ska beaktas när det hörs. Kommunens bedömning är också att det är svårare att höra barns åsikter i abstrakta frågor och att det blir enklare när frågan är konkret.

Kommunens verksamhet och barn

Barn möter kommunen på väldigt många olika sätt. Kommunen har ett stort antal verksamheter som är direkt inriktade mot barn och deras behov. Förskola, grundskola och gymnasium är helt inriktade på barn. Kultur- och fritidsförvaltningen har fokus på barn och unga, även om verksamheten även riktar sig mot vuxna. Inom individ- och familjeomsorgen finns ett arbete för att stödja barn som befinner sig i utsatta situationer. En del av omsorgen om personer med funktionsnedsättning är inriktad särskilt mot barn. Även de verksamheter som inte direkt riktar sig mot barn har en indirekt påverkan på barn.

Kommunplanens mål

I kommunplanen finns fyra målområden, och inom varje område finns mål. De styr mot att all verksamhet i kommunen har ansvar för att ta barn och deras bästa i beaktande vid frågor som rör barn, i enlighet med barnkonventionens artiklar. Kommunplanens mål är kommungemensamma och innebär att nämnder och förvaltningar samverkar för att nå dem.

Samtliga artiklar inom barnkonventionen kan tas i beaktande inom varje målområde, men i denna prövning anges några av de som är mest framträdande inom respektive målområde.

Målområde: Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

Mål: Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling.

Målet syftar till att ha medarbetare som vill vara med och utveckla samhällsuppdraget. Genom att medarbetarna är motiverade vill kommunen skapa en bättre verksamhet för Tyresöborna. Särskilt viktigt för barn är att de kommunala medarbetare de möter är motiverade och engagerade. I verksamhet som är fokuserad på barn får målet just denna betydelse: när medarbetarna är motiverade och engagerade får barnen det bästa stödet.

Barnkonventionen: Medarbetare som utvecklar verksamheten tillsammans med Tyresöborna skapar utrymme för barn att komma till tals (artikel 12) och bidrar även till barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2).

Målområde: Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

Mål: Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet.

Även arbetet med kvalitetsförbättringar syftar till att skapa en bättre verksamhet för Tyresöborna. I verksamheter med inriktning på barn innebär kvalitetsförbättringar en bättre verksamhet just för barn.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6) och barnets rätt att komma till tals (artikel 12), samt skolans uppgift att utveckla barnet (artikel 29).

Målområde: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla.

Mål: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden.

Detta mål syftar till att säkra att kommunens verksamhet når de Tyresöbor som behöver den och att medborgarna är nöjda med det som de erbjuds. Målet lyfter även ansvaret för alla individer. I ett barnperspektiv blir det viktigt att alla barn och unga har rätt till förskola och skola. De barn som behöver särskilt stöd i skolan, inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning eller stöd genom individ- och familjeomsorgen, ska få det. Den fritidsverksamhet som bedrivs av kommunen eller med stöd av kommunen ska vara öppen för alla barn och unga.

Barnkonventionen: Målet strävar främst mot barnets rätt till icke-diskriminering (artikel 2), barnets rätt att få sitt bästa provat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6), barnets rätt att komma till tals (artikel 12), barn med funktionsnedsättnings rätt till fullvärdigt och anständigt liv (artikel 23), barns rätt till social trygghet (artikel 26), barnets rätt till skälig levnadsstandard (artikel 27), samt barns rätt till utbildning (28).

Målområde: Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad, och cirkulär

Mål: Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning sker inom den cirkulära ekonomins villkor – kostnadseffektiv, balanserad och klimatneutral.

Målet är inriktat mot att det ska finnas en balans i kommunens verksamhet över tid. En del av den balansen är att de ekonomiska resurserna är begränsade. Målet lyfter även fram att jordens resurser är begränsade. Därför ska inte kommunens ekonomi bara vara i balans med sig själv utan den ska vara i balans med den värld vi lever – den ska fungera på den cirkulära ekonomins villkor och vara klimatneutral.

Att ha en ekonomi i balans är viktigt för en kommun och dess medborgare. När kommunen tappar kontroll över ekonomin innebär det risker för smärtsamma åtgärder och nedskärningar i verksamheten. Sådana situationer kan ha negativa konsekvenser för medborgare och därmed också för barn. I det dagliga arbetet med att hålla kommunens ekonomi i balans fattas en mängd beslut – några av dessa kommer att innebära effekter för barn. Därför är det viktigt att kommunen har som policy att en prövning av barnets bästa ska genomföras inför alla sådana beslut för att tydliggöra vilka effekter beslutet kan få för barn.

Mål: Hållbarhetsmål

Att kommunens ekonomi ska vara klimatneutral och fungera på den cirkulära ekonomins villkor är kopplat till det arbete som pågår genom FN:s klimatarbete utifrån Parisavtalet för att motverka klimatförändringar. Detta är ett mål som i högsta grad påverkar barn. För de som är barn i dag kommer klimatförändringarna sannolikt vara en faktor som påverkar hela deras liv. Därför är även detta mål viktigt för barn – inte för det de får från kommunen i dag men för att det syftar till att ge dem en så bra framtid som möjligt.

Barnkonventionen: Målen riktar sig främst mot barnets rätt att få sitt bästa provat (artikel 3), barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6).

Budget

I skriften om Barnets rättigheter i budgetprocessen (skr.se) lyfts fyra prioriterade områden att ta i beaktande. Nedan redogörs för dem och hur Tyresö kommun arbetar med dem:

1. Sättet att lägga budget inkluderar både de fyra grundläggande principerna i konventionen: artikel 2, 3.1, 6 och 12 och budgetprinciperna: effektivitet, verkkningsgrad, rättvisa, transparens och hållbarhet.
2. Arbetet med att kontinuerligt utvärdera hur olika förslag på åtgärder påverkar olika grupper av barn och säkra att beslutad budget leder till bästa möjliga resultat för störst antal barn. Särskild hänsyn ska tas till barn som lever i sårbara situationer.
3. Jobba för att budgetprocessen är transparent så att det blir synligt vilka prioriteringar som görs.
4. Resursförändringar innebär inte en försämring av den befintliga nivån när det gäller barnets rätt till ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. (I en ekonomisk kris får nedskärningar övervägas endast om barn är den grupp som påverkas minst negativt. Särskilt gäller det barn i sårbara situationer)

I kommunplanen tilldelas kommunens nämnder anslag för att bedriva den verksamhet de ansvarar för. Huvuddelen av budgeten fördelas genom en process som är skapad för att säkra att nämndernas anslag är tillräckliga över tid. För att säkra detta finns en demografisk fördelningsmodell som är beskriven i kommunplanen. I modellen ingår att nämnderna får kompensation för pris- och lönehöjningar.

Tyresö kommun ska ha en god ekonomisk hushållning som syftar till att säkra ekonomisk stabilitet över tid. Målresultatet har för förra mandatperioden legat på 2,5 procents överskott över mandatperioden. Målresultatet ger en indikation om eventuellt budgetutrymme efter kompensation för demografi samt pris- och lönehöjningar. Utifrån detta görs en prioritering över vilka ytterligare behov som behöver mötas samt om effektivisering är nödvändigt.

Utöver detta finns en del av budget som fördelas i en politisk process. Processen utgår från det budgetutrymme som finns kvar efter den demografiska fördelningsmodellen och behovsanalyser framtagna av nämnderna. Utifrån dessa görs en prioritering över vilka behov som kan mötas med ytterligare anslag samt om behov av effektivisering är nödvändigt.

Kommunens ekonomi påverkas av det som händer i omvärlden. Hösten 2022 lämnade Riksbanken besked om att styrräntan höjs med en procentenhet. Riksbanken planerar ytterligare höjningar av styrräntan för att trycka upp priset på pengar för att dämpa inflationen. Inflationen innebär även att kostnaderna för kommuner riskerar att öka och att det blir svårare att klara av alla de utmaningar

Investeringar

som skolan, vården, omsorgen och andra delar av vårt välfärdssystem ställs inför. Detta påverkar även kommunens pensionskostnader.

För att möta de utmaningar kommunen står inför och samtidigt bibehålla ekonomisk stabilitet, har ett antal strategier tagits fram för att effektivisera verksamheten. Strategierna bygger på att bibehålla eller förbättra leveransen på grunduppdraget, kvaliteten, medarbetarengagemanget och samtidigt bedriva verksamheten inom ekonomins ramar. Planerad effektivisering av verksamheterna bedöms inte ge några negativa konsekvenser för barnens bästa.

Utifrån nämndernas behovsanalyser har även tagits hänsyn till behov, utöver kompensation för demografi samt pris- och lönehöjningar, som behöver mötas för att klara de utmaningar som kommunen står inför.

För att undvika en alltför snabb omställning och ge utrymme för en kontrollerad anpassning av verksamheten har målresultatet justerats från 2,5 procent till 2,0 procent. Målsättningen är att kvalitet och leveransförmåga mot medborgarna inte kommer att påverkas.

De åtgärder som vidtas får samtidigt ställas i relation till konsekvenserna av att kommunen skulle förbruka mer pengar än som står till förfogande. Det i sig kan få betydligt större och långsiktigt negativa konsekvenser för kommunens möjlighet att ge barnen bästa möjliga förutsättningar.

I denna process säkras barnets rättigheter genom att:

- Den ekonomiska ramen för förskola, grundskola och gymnasium utgör huvuddelen (47 %) av kommunens budget. I och med den demografiska modellen säkras att resurserna fortlöpande anpassas till antalet barn och unga i verksamheten.
- Genom att de flesta av kommunens nämnder har ansvar för verksamhet riktad mot barn och lyfter behov inom verksamheter som riktar sig till barn.
- Förstärkning av arbetet med att stödja barn som befinner sig i utsatta situationer inom individ- och familjeomsorgen.
- Undvika en alltför snabb omställning och ge utrymme för en kontrollerad anpassning av verksamheten.
- Fokus på att förändringar som görs i verksamheten inte ska påverka barn i behov av särskilt stöd.
- Nödvändig effektivisering bygger på framtagna strategier med bibehållen kvalitet och leveransförmåga för att ta barn och deras bästa i beaktande.

Kommunplanens tillämpning och uppföljning ur ett barnperspektiv

Kommunplanen är ett ramdokument som anger riktningen för kommunens arbete. Utifrån kommunplanen tar nämnderna fram nämndplaner som vidare beskriver nämndernas arbete. Utifrån nämndplanerna utformar förvaltningen verksamheten. I hela denna process fattas ett stort antal beslut.

Många beslut har direkt påverkan på barn. Andra beslut har indirekt påverkan på barn eller ingen påverkan alls. Tyresö kommuns riktlinje "För barnets rättigheter i Tyresö kommun" skapar förutsättningar för ett systematiskt arbete med att stärka barns rättigheter och säkerställer att rättigheterna kommer Tyresös barn och unga tillgodo. I riktlinjen framgår att:

- Chefer ska ansvara för att i sin verksamhetsplanering (verksamhetsplan och budget) synliggöra barnrättsperspektivet och tillämpa rättigheterna i verksamheten.
- Beslut och åtgärder som rör barn ska prövas, följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv. Vid beslut ska beaktas att barn i behov av särskilt stöd inte får påverkas.
- För alla formella beslut som fattas ska en prövning av barnets bästa genomföras. I prövningen ska det beskrivas hur beslutet påverkar barn och hur barnets bästa har beaktats. I fall där påverkan är direkt för barn ska barnen om möjligt få uttrycka sin uppfattning i frågan.

Det finns alltså en process som säkrar som säkrar att barnets bästa kommer att prövas i de följdbeslut som fattas med utgångspunkt i kommunplanen

För att utvärdera och följa upp hur kommunplanens intentioner och prioriteringar påverkat barn görs ett Barnbokslut inom ramen för ordinarie årsredovisning.

Sammanfattning

Det är hela kommunens ansvar att bidra till att barn och unga som bor, verkar och vistas i kommunen idag och i framtiden får sina rättigheter tillgodosedda. Därför är barns rättigheter inte en fråga för en eller några nämnder, utan ett helhetsansvar. I de nämnder och verksamheter där medarbetarna möter barn i sin vardag får barnkonventionen ett ännu mer konkret uttryck och en mer direkt påverkan på verksamheten.

Bilaga 5: Riskhantering

All verksamhet innefattar visst mått av osäkerhet och risk. Att hantera osäkerheter och risker innebär att identifiera, analysera och utarbeta strategier för att proaktivt bemöta dem med syfte att säkerställa att verksamheten når sina mål.

Riskhanteringen sker i fyra steg:

Identifiera risker: Att identifiera risker är att försöka förutse hinder som gör att vi inte kan nå våra mål. En bra utgångspunkt för detta är en analys av styrkor och svagheter, hot och möjligheter samt tidigare utfall i förhållande till uppsatta mål.

Värdera risker: Att värdera risker är att försöka förutse hur sannolikt är det att risken inträffar och vilken konsekvens det får om det inträffar. Bedömningen sker utifrån skalan 1-5, där högre värde innebär högre sannolikhet eller konsekvens. Det högsta sammantagna riskvärdet är 25.

Sannolikhet (S) 1-5

Konsekvens (K) 1-5

RISK = S * K d.v.s. 1-25

Hantera risker: För de största riskerna (>15) ska det sedan tas fram åtgärder och handlingsplaner för att minimera riskerna (det kan givetvis göras för risker <15 också). I nämndplanerna tas de risker med högre riskvärde än 15 upp, riskvärdet kan skrivas i parantes efter risken. Nämnderna beslutar om riskhanteringsplan i respektive nämndplan med åtgärder för att minimera riskerna. Att genomföra aktiviteter enligt framtagen handlingsplan är ett ständigt pågående arbete för att hantera risker.

Följa upp risker: När risker följs upp så markeras rött, gult och grönt beroende på hur väl den handlingsplan som finns framtagen följs. Om handlingsplan inte finns framtagen ska det i kommentarsfältet anges datum då handlingsplanen är färdigställd.

Inför delårsuppföljning görs en uppföljning och revidering av risker (se punkt 1-3). Om en ny risk med riskvärde som överstiger 15 identifieras tas den också upp i uppföljningen. Om en risk som funnits med minskat till under 15 tas denna bort och en kommentar om vilken risk som tagits bort och varför görs. Nämnden följer upp risker tre gånger per år, i delårsrapporterna och i verksamhetsberättelsen. I verksamhetsberättelsen efter årets slut görs en samlad redovisning av åtgärder och kontrollinsatser.

Bilaga 6: Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Detta infördes enligt kommunallagen från den 1 januari 2015 och regleras i 5 kap 3 § i nya kommunallagen.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och lokalvård i skolan).

Programmet omfattar inte fristående förskolor och skolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling så att medborgarna är nöjda med, och har god nytta av, den verksamhet som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar varje nämnd att, med utgångspunkt i detta program, ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- De lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla.
- De mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt.

Kommunfullmäktige uppdrar åt äldre- och omsorgsnämnden samt arbetsmarknads- och socialnämnden att:

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.
- Granskningen genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att:

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risker för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster. Informationen ska beskriva deras verksamhet och kvalitet och finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Bilaga 7: Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)

Finanspolicy (KF 2021)

Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)

Arbetsmiljöpolicy inklusive handlingsplaner (KF 2021)

Personalpolicy (KF 2008)

Likabehandlingspolicy (KF 2012)

Pensionspolicy (KF 2015)

Kommunikationspolicy (2015)

Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)

Informationssäkerhetspolicy (KF 2021)

Energipolicy (KF 2014)

Gatukostnadspolicy (KF 2018)

Integrationsstrategi (KF 2018)

Integritetspolicy (KF 2018)

Trafikstrategi för Tyresö kommun (KF 2019)

Strategi för Tyresös parker och närnatur (KF 2019)

Investeringspolicy (KF 2021)

Strategi för brottsförebyggande arbete mot kriminalitet bland unga (KF 2021)

Strategi för en attraktiv och väl gestaltad livsmiljö (KS 2021)

Handelsstrategi (KF 2021)

Strategi för Östra Tyresö (KF 2018)

Måltidspolicy (KF 2022)

Pensionspolicy (KF 2022)

Strategier

Kommunägda kulturfastigheter (KS 2021)

Planer

Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning (KF 2022)

Biblioteksplan 2020-2024 (KF 2019)

Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2017)

Energiplan (KF 2016)

Klimatplan (KF 2022)

Klimat- och energistrategi (KF 2016)

Energieffektiviseringsstrategi (KF 2016)

Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)

Nämnd- och förvaltningsplan 2022 (KS 2022)

Kommunplan 2021–2024 med budget för 2021 (KF 2020)

Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2019 -2022 (KF 2019)

Handlingsplan för näringslivsarbetet 2016-2018 (KS 2016)

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)

Lokalförsörjningsplan 2020-2032 (KS 2020)

Plan för turism och besöksnäringen i Tyresö kommun 2018 – 2020 (KS 2018)

Kommunövergripande dokumenthanteringsplan för styrande och stödjande processer (KS 2018)

Övergripande pandemiplan för Tyresö kommun (Kdir 2020)

Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun 2022-2023 med aktiviteter för 2022 (KS 2021)

Avfallsplan 2030 (KF 2021)

Handlingsplan för suicidprevention (KS 2021)

Trafikplan parkering och mobilitet (KS 2021)

Trafik och framkomlighetsplan (KF 2022)

Trafiksäkerhetsplan (KS2021)

Cykelplan (KS2021)

Likabehandlingsplan för Tyresö kommun 2022-2024 (KF 2022)

Anläggnings- och lokalförsörjningsplan 2022-2034 (KS 2022)

Funktionsprogram för Tyresös framtida skolor (KS 2022)

Viltförvaltningsplan för det kommunala markinnehavet (KS 2022)

Reglementen och delegationer

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2021)

Reglemente för valnämnden (KF 2019)

Revisionsreglemente (KF 2006)

Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2021)

Reglemente för arbetsmarknads- och socialnämnden (KF 2019)

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2018)

Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2018)

Reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (KF 2018)

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2018)

Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2018)

Reglemente för äldre- och omsorgsnämnden (KF 2018)

Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2021)

Förbundsordning för Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund (KF 2019)

Förbundsordning för Södertörns brandförsvarsförbund (KF 2021)

Förbundsordning för Samordningsförbundet Östra Södertörn (KF 2013)

Reglemente för attest och kontroll av ekonomiska transaktioner (KF 2021)

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2020)

Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KS 2019)

Arbetsordning för kommunala funktionshindersrådet (KS 2019)

Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2020)

Arbetsordning för stadsbyggnadsutskottet (KS 2020)

Arbetsordning för hållbarhetsutskottet (KS 2020)

Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och integration (KS 2018)

Kommunstyrelsens delegationsordning (KS 2022)

Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda (KF 2021)

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (KF 2018)

Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2018)

Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2018)

Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2021)

Ågardirektiv till Tyresö bostäder AB och dess dotterbolag (KF 2021)

Bemyndigande att teckna kommunens firma (KLU 2022)

Riktlinjer och föreskrifter

Lokala ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2018)

Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)

Renhållningsordning - avfallsföreskrifter i Tyresö kommun (KF 2018)

Riktlinjer för synpunktshantering (Kdir 2014)

Riktlinjer för nåbarhet och bemötande i Tyresö kommun (Kdir 2013)

Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)

Inköps- och upphandlingsriktlinjer (KS 2016)

Rutin för direktupphandling (Kdir 2014)

Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)

Riktlinje för sponsring (KS 2011)

Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)

Riktlinjer för bisysslor (Kdir 2012)

Riktlinjer för användning av sociala medier (Kdir 2017)

Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)

Tillgänglighetshandbok (KF 2012)

Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)

Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (Kdir 2017)

- Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2020)
- Riktlinjer för tillfällig övernattnings i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2017)
- Riskhantering – gemensamma rutiner för Tyresö kommun (Kdir 2016)
- Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)
- Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)
- Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)
- Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)
- Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)
- Riktlinjer mot mutor och jäv (KF 2015)
- Riktlinjer för hantering av pensionspolicy och omställningsinsatser för förtroendevalda (KS 2015)
- Riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag (KS 2015)
- Riktlinjer för lokalförsörjning (KF 2017)
- Riktlinjer för kollektivt omhändertagande i värmestugor (KS 2017)
- Riktlinjer för bostadsförsörjning (KF 2017)
- Riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter (Kdir 2018)
- Riktlinjer för chefs- och ledaruppdraget (KS 2017)
- Instruktion för kommundirektören (KS 2017)
- Riktlinjer för ekonomihandboken (Kdir 2017)
- Rutin för styrdokument i Tyresö kommun (Kdir 2017)
- Kommunövergripande rutiner för hantering av riktade statsbidrag (KS 2019)
- Kvalitetsledningsmodell (Kdir 2017)
- Modell för värdeskapande processer (Kdir 2017)
- Instruktioner vid olaga vistelse på kommunal mark (Kdir 2017)
- Rutin för polisanmälan inom Tyresö kommuns verksamheter (Kdir 2020)
- Riktlinje för arkiv- och informations-förvaltning (KF 2019)
- Rutin för arkiv- och informationsförvaltning (Kdir 2020)
- Riktlinjer för säkerhetsinstallationer (KS 2019)
- Riktlinjer för säkerhetsskydd i Tyresö kommun (KS 2019)
- Riktlinje för uthyrning av kommunala lokaler (Kdir 2019)
- Riktlinje för projektarbete (Kdir 2019)
- Masshanteringsstrategi för Östra Tyresö (KS 2019)
- Riktlinjer för representation och uppvaktning (Kdir 2019)
- Riktlinjer för uthyrning av tillfälliga gångbostäder till nyanlända (KF 2019)
- Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter i Tyresö kommun (KS 2019)
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KF 2020)
- Riktlinjer för resultatenheter (KS 2020)
- Riktlinje för barnets rättigheter i Tyresö kommun (Kdir 2020)
- Riktlinjer tillgänglig information
- Riktlinjer för säkerhetsorganisation (KF 2021)
- Riktlinje för digitalisering (Kdir 2020)
- Riktlinje för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse (Kdir 2021)**
- Riktlinjer för dagvattenhantering**
- Teknisk handbok (KS 2015)**
- Grafisk manual: (Kdir 2021)**
- Styrdokument som upphört sedan förra årets kommunplan**
- Nämnd- och förvaltningsplan 2021 (KS 2021)
- Tillgänglighetsplan för Tyresö kommun 2021-2022 (KS 2020)
- Styrprocess 2.0 för förtroendevalda och medarbetare (KF 2011)
- Informationssäkerhetspolicy (KF 2018)
- Brottsförebyggande policy (KF 2015)
- Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
- Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområden (KS 2021)
- Bestämmelser om arvoden och ersättningar till förtroendevalda (KF 2018)
- Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2017) med komplettering från 2019 (KF 2019)
- Bemyndigande att teckna kommunens firma (KLU 2021)

Investeringar

Förbundsordning för Södertörns brandförsvärsförbund (KF 2018)

Riktlinje för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse (Kdir 2019)

Bilaga 8: Sammanställning av taxor och avgifter

Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering	Gäller från och med	Förvaltning
Egenavgift för familjerådgivning	2014-11-27 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2015-01-01	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	2021-12-16 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2021-12-21	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Taxa för provisorisk dödsboförvaltning och gravsättning	2022-06-21 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2023-01-01	Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Förskole- och fritidshemsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn- och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	2011-04-14 (KF)	Nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Avgift för ansökan om godkännande av enskild huvudman att bedriva fristående förskola och fristående fritidshem	2021-11-25 (KF)	Nej	2021-12-02	Barn- och utbildningsförvaltningen
Taxa för bygglov, plan och geografisk information	2022-06-02 (KF)	Ja, indexreglering av timpriset mot prisindex för kommunal verksamhet sker inför 2023.	2022-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, utserveringar m m	2014-06-17 (KF)	Nej	2014-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Felparkeringsavgift	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Kontrollavgifter (kommunens fastighetsmark)	2013-05-16 (KF)	Nej	2013-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Avgift för trafikanordningsplan (TA-plan) och avgift för schakt-tillstånd	2022-06-21 (KF)	Nej	2022-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Vitesgrund gällande schakt och trafikanordningsplan	2017-05-30 (KS)	Nej	2017-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning	2021-12-16 (KF)	Nej	2022-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Avfallstaxa	2022-06-21 (KF)	Ja – mot avfallsindex	2023-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen

Investeringar

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering	Gäller från och med	Förvaltning
Vigsel, av- och ombokningsavgift, vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö	2012-11-27 (KS)	Nej	2012-11-27	Kommunstyrelse-förvaltningen
Kopieringstaxa	2022-08-25 (KF)	Nej	2023-01-01	Kommunstyrelse-förvaltningen
Avgift för kommunal begravningsförrättare	2020-01-07 (KS)	Nej	2020-02-01	Kommunstyrelse-förvaltningen
Bibliotekstaxa	2020-11-19 (KF)	Nej	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Kulturskolans avgifter	2016-06-16 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2017-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxor och avgifter för lokaler och anläggningar, inkl. evenemangstaxa	2020-11-19 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxor för teknikerservice	2019-06-13 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2021-01-01	Kultur- och fritidsförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	2020-11-19 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2021-01-01	Äldre- och omsorgsförvaltningen

Beslut om taxor och avgifter för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

I nedan tabell visas taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet. Indexreglering sker genom årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år.

Taxa/Avgift	Beslut	Gäller från och med
1. Prövning och tillsyn enligt miljöbalken	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
2. Arbete enligt alkohollagen samt lag om tobak och liknande produkter	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
3. Offentlig kontroll inom livsmedelsområdet	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
4. Offentlig kontroll av animaliska biprodukter	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
5. Kontroll enligt lagen om handel med receptfria läkemedel	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
6. Tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer	24 oktober 2019 (KF)	2020-01-01
7. Tillsyn enligt strålskyddslagen	16 december 2021 (KF)	2022-01-01
8. Kopiering offentliga handlingar	2009	2009-06-01
9. Verksamhet enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa.	16 december 2021 (KF)	2022-01-01

Beslut om taxor och avgifter för Södertörns brandförsvärsförbund

Taxa/avgift för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll beslutades den 9 september 2021 (KF). Taxan uppdateras årligen enligt av SKL publicerat "sotningsindex". Nuvarande taxa gäller från och med 2021-10-01.

Bilaga 9: Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsen (KS), kommunfullmäktige (KF) och nämnder följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

	Uppföljning av föregående år (kommunplan 2022)	Uppföljning av innevarande år (kommunplan 2023)	Planering för kommande år (kommunplan 2024)
Jan	Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning	- Strategidag för presidier och kommunledning - Årlig utredning genomförs - Nämndplaner tas	Strategidag för kommunstyrelse, nämndpresidier och kommunledning
Feb	Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning Verksamhetsberättelser antas i respektive nämnd		
Mars		Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för februari.	Strategidag för kommunstyrelse, nämndpresidier och kommunledning
April	Årsredovisningen behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige	Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för mars	Eventuellt strategidag för kommunstyrelse, nämndpresidier och kommunledning Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram Årlig översyn av taxor och avgifter Reviderad drift- och investeringsbudget
Maj		Delårsrapport 1 per 2023- 04-30 behandlas i nämnderna.	
Juni		Delårsrapport 1 behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för maj (kan även behandlas vid nästkommande sammanträde)	Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år. Kommunfullmäktige fastställer kommunplanen med budget. Bolagen gör en treårig bolagsplan
Juli			
Aug			
Sept		Delårsrapport 2 per 2022-08-31 behandlas i nämnderna	
Okt		Delårsrapport 2 behandlas i KS och KF Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för september	Nämnderna och KS beslutar om nämndplan
Nov		Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner Nämnder och KS behandlar månadsrapporter för oktober	Kommunfullmäktige fastställer ev. revidering av kommunplan Strategidagar för presidier och kommunledning Nämnd- och bolagsplaner redovisas i KS och KF
Dec		Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner	

Referenslista

SKR (2022). [Med självstyrets rötter står vi stadigt när det blåser](https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/skrdebatten/vds-kronika/vdskronika/medsjalvstyretsrotterstarvistadigt-nardetblaser.66774.html) (Krönika) Stockholm: SKR.

<https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/skrdebatten/vds-kronika/vdskronika/medsjalvstyretsrotterstarvistadigt-nardetblaser.66774.html>

SKR (2021). [Vägval för framtiden](https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/vagvalforframtiden4.65814.html) (Publikation) Stockholm: <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/vagvalforframtiden4.65814.html>

SCB (2021). [Statistisk lägesbild för 2021](https://www.scb.se/contentassets/040eb-929941641f9a3a72ca7b32f0245/mi1303_2021a01_br_x41br2102.pdf)
[Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige](https://www.scb.se/contentassets/040eb-929941641f9a3a72ca7b32f0245/mi1303_2021a01_br_x41br2102.pdf) (Publikation)
Stockholm: https://www.scb.se/contentassets/040eb-929941641f9a3a72ca7b32f0245/mi1303_2021a01_br_x41br2102.pdf

WSP (2022) [Regionernas kamp \(rapport\)](https://www.wsp.com/sv-se/insikter/regionernas-kamp-2022) <https://www.wsp.com/sv-se/insikter/regionernas-kamp-2022>

Tyresö kommun (2022) [Tyresö kommuns plan för styrning, planering och uppföljning](https://www.tyreso.se/organisation--styrning/styrning-och-uppfoljning/lagar-och-styrdokument/styrdokument/styrning-och-organisation.html) (Rapport) <https://www.tyreso.se/organisation--styrning/styrning-och-uppfoljning/lagar-och-styrdokument/styrdokument/styrning-och-organisation.html>

tyresö kommun

